

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Aquesta transcripció està pendent de verificació i correcció. Pot contenir, doncs, errades de fidelitat i incorreccions lingüístiques i no es pot considerar com una publicació oficial

Fitxer 1

Ple del Parlament

VII legislatura / Cinquè període / Dijous, 29 de setembre de 2005

Ple del Parlament

Presidència del Molt Honorable

Sr. Ernest Benach i Pascual

Sessió núm. 66, extraordinària

Segona reunió

SESSIÓ NÚM. 66.2, EXTRAORDINÀRIA

La sessió s'obre / es reprèn / , suspesa ahir, es reprèn a ***. Presideix el president del Parlament, acompanyat

del vicepresident primer, el vicepresident segon, les secretàries primera i segona, el secretari tercer i la secretària quarta. Assisteixen la Mesa l'oficiala major i el lletrat major / la lletrada Sra. *** i el lletrat Sr. ***.

de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per l'oficiala major, el lletrat major, la lletrada Sra. *** i el lletrat Sr. ***.

Al banc del Govern seu el president de la Generalitat, acompanyat de tot el Govern /

Al banc del Govern seuen el conseller primer, el conseller de Relacions Institucionals i Participació, els consellers de Política Territorial i Obres Públiques, de Justícia, la consellera d'Interior, els consellers d'Economia i Finances, de Governació i Administracions Públiques, les conselleres d'Educació, de Cultura i de Salut, els consellers d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, de Treball i Indústria, de Comerç, Turisme i Consum, la consellera de Benestar i Família, i els consellers de Medi Ambient i Habitatge, i d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació.

El president

Es reprèn la sessió.

Anem a debatre el títol III, del poder judicial a Catalunya. Per defensar les esmenes i fixar la posició, té la paraula, en nom del Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Alternativa, la il·lustre senyora Dolors Comas.

La Sra. Comas d'Argemir i Cendra

Gràcies, senyor president, senyors consellers, consellera, senyors diputats, diputades. Bé, estem fent un debat molt important, el debat que ens conduirà a l'aprovació, o no –esperem que sí– del nou Estatut d'autonomia de Catalunya. I és un debat que fem els catalans des d'una lògica profundament democràtica. I reclamo..., jo reclamaria des d'aquí..., i demanaria que se'ns respecti, que se'ns respecti aquest debat i se'ns respecti aquesta lògica democràcia des de la qual el fem. I ho dic per les declaracions que va fer ahir María San Gil, que afirmava que estem iniciant una descomposició de l'Estat d'autonomies i que la treva d'ETA no era gratis, i que per tant ho estem fent a partir d'uns dictats d'ETA. Evidentment que tothom pot opinar, però que no insultin la democràcia, perquè finalment el que aquí..., és el que estem practicant.

I dit això, sí que entro en el que és el comentari del títol III, del text del nou Estatut d'autonomia de Catalunya, el dedicat al poder judicial de Catalunya. Un títol que és nou amb relació al que és l'actual Estatut, que incorpora noves competències en justícia per a Catalunya..., i que això és una d'aquelles assignatures pendents des del punt de vista que en l'actual organització de l'Estat, de l'anomenat Estat de les

autonomies, aquest és el vessant que menys s'ha descentralitzat –que pràcticament no s'ha descentralitzat–, a diferència del poder legislatiu, a diferència del poder executiu. El poder judicial és, en aquest sentit, el que està més endarrerit respecte a..., buscar la correspondència amb l'autogovern.

Per tant, la introducció d'aquest capítol, d'aquest títol, millor dit, és una innovació, és una necessitat també per a l'autogovern de Catalunya, i en aquests moments és una oportunitat que no podem deixar passar. És una innovació perquè, com deia, no hi era. En aquests moments, el que preveu l'actual Estatut són uns pocs articles dintre de l'apartat de competències. Ara ja hi haurà un nou títol. És una necessitat perquè és evident que cal adequar l'Administració de justícia a l'autogovern de Catalunya, i de forma més general és evident que cal adaptar també l'estructura de la justícia a l'estructura autonòmica de l'Estat. I és oportú fer-ho ara –i parlo d'oportunitat política–, però a això m'hi referiré després.

La Memòria de l'Institut d'Estudis Autonòmics, quan ens subministrava a la Ponència els materials per poder-hi treballar, situa –en aquella Memòria– el marc jurídic sobre el qual es fonamenta el contingut d'aquest títol, perquè és un marc jurídic complex. Per una banda, hi ha el marc constitucional, que considera que el poder judicial respon al principi d'unitat..., també als principis d'exclusivitat i independència, un sol poder, que exerceixen en exclusiva jutges i magistrats que formen part d'un cos únic. Aquest principi d'unitat no impedeix –no ha d'impedir– una desconcentració de les funcions del poder judicial. I això és justament el que planteja l'Estatut.

Però a més a més d'aquest marc constitucional, hi ha també les reserves de la Llei orgànica del poder judicial, perquè és aquell marc on es fan..., és a dir, tots els canvis que planteja l'Estatut impliquen també..., o només podran fer-se si canvia la Llei orgànica del poder judicial, que és la que concreta les funcions del poder judicial.

Per tant, el panorama jurídic és complex, i implica també competències diferenciades segons el marc. Per una banda, l'Estat té la competència exclusiva en matèria de justícia, i això sols permet abordar la desconcentració d'aquelles funcions que estan regulades per la Llei orgànica, mantenint sempre la unitat del poder judicial. Però, hi insisteixo, mantenir la unitat del poder judicial no impedeix –no ha d'impedir, i això és

el que plantejem— aquesta desconcentració, aquesta descentralització d'aquest poder. Però, per altra banda, l'Estatut pot anar més enllà en el que fa referència als mitjans materials i personals, perquè això forma part de l'administració del poder judicial, forma part del que se'n diu l'administració de l'Administració de justícia. I, per tant, aquests mitjans materials i personals poden reservar-se per ells..., competències exclusives per a la Generalitat de Catalunya.

Quins són els aspectes més importants que incorpora el nou Estatut en aquest camp? En primer lloc, s'enforteix la posició del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, s'enforteix com a darrera instància judicial, reconeixent una llista de competències molt més àmplia que la que hi havia, que la que hi ha a l'Estatut de 1979. En aquest sentit, es reconeix que el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya té la unificació de la interpretació del dret de Catalunya, així com la funció de cassació en matèria de dret estatal, i es reserva al Tribunal Suprem la unificació de doctrina. Dit d'una altra manera, tot el que són els recursos de segona instància s'esgoten en el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. El que ara ja succeeix en la jurisdicció laboral, s'amplia així també a la jurisdicció civil, a la penal i al contenciós administratiu.

I això què significa, què implica, quina importància política té, a més a més de tenir aquesta competència, aquestes majors competències per al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya? Implica una dimensió molt important, i és que el poder judicial, a més a més de ser això, un poder de l'Estat, i de tenir unes formes pròpies d'organització, és també un servei públic. L'Administració de justícia és un servei públic i, per tant, acostar les decisions del govern de la justícia als ciutadans ha d'implicar més agilitat, més proximitat a on s'han produït les decisions, més proximitat a les realitats concretes on han succeït determinats fets i, per descomptat, això ha de ser en benefici dels ciutadans. Ha de buscar-se, per tant, la millora en eficàcia i eficiència, i això va en aquesta direcció.

Una altra de les innovacions o de les aportacions del nou Estatut. La creació del Consell de Justícia de Catalunya, és a dir, l'òrgan del govern del poder judicial a Catalunya, que actuarà com a òrgan desconcentrat del Consejo General del Poder Judicial. És en aquest camp l'adaptació del Consejo a l'autogovern de Catalunya. Fins

ara, hi havia hagut algunes fórmules de col·laboració. Per exemple, amb l'Escola Judicial de Barcelona, però el Consejo General és un òrgan molt centralitzat..., que a partir d'aquesta previsió en l'Estatut s'inicia un procés de desconcentració.

Per altra banda, també aporta l'Estatut l'ampliació de competències de la Generalitat sobre l'Administració de justícia, és a dir, sobre el que dèiem abans dels mitjans personals i materials. Vull recordar, en aquest sentit, que Catalunya ha sigut la primera comunitat autònoma a tenir transferides moltes d'aquestes competències, que actualment només hi ha vuit comunitats autònomes que les tinguin transferides i que en incorporar amb molta més profunditat aquestes dimensions a l'Estatut el que estem mostrant justament és..., reafirmant aquesta voluntat de tenir el màxim de competències pel que fa referència a l'Administració de justícia a Catalunya. També amb aquella filosofia que pugui redundar en benefici dels ciutadans.

Una quarta dimensió, una quarta aportació de l'Estatut. Es diu en l'estatut que es demanarà..., o millor dit, el coneixement de la llengua catalana i el coneixement del dret propi de Catalunya seran requisits per poder accedir a l'àmbit de la justícia a Catalunya. I ens sembla molt important, perquè moltes vegades ja hem comentat justament com aquesta dimensió, la presència del català en l'Administració de justícia, està molt per darrere d'altres instàncies. El mateix informe del Consell d'Europa sobre l'aplicació de la Carta europea de les llengües regionals o minoritàries mostra, explica, les deficiències a l'àmbit de la justícia de la presència de la llengua catalana. I, per tant, entenem que aquesta és una qüestió molt important perquè, en definitiva, és també..., va en la línia de garantir els drets lingüístics dels ciutadans, que s'han de fer efectius també, lògicament, en l'àmbit de la justícia. I per això mateix ens sorprèn realment –o no ens sorprèn?– el fet que el Partit Popular hagi suprimit, és a dir, hagi presentat esmenes suprimint, per exemple, aquestes parts previstes en el nou Estatut.

I una cinquena dimensió que destacaria és la previsió de la justícia de pau i proximitat. La justícia de proximitat, especialment, que està prevista per resoldre conflictes menors amb més celeritat i eficàcia. Obre la possibilitat, l'Estatut, en aquesta justícia de proximitat, que requereix també per poder-se aplicar la reforma de la Llei orgànica

corresponent. Aquesta és una demanda molt sentida, molt sentida pels ciutadans quan demanen més celeritat en l'Administració de justícia i en la resolució dels conflictes que arriben als jutjats. Una demanda, també, que sobretot ha vingut de grans nuclis urbans, on la proliferació de conflictes –de conflictes menors– és molt gran, que s'acumulen en els jutjats esperant la seva resolució..., i que això implica temps d'espera..., que per una banda col·lapsen els jutjats i per altra banda són en detriment dels mateixos drets dels ciutadans que estan esperant justament aquestes resolucions.

Voldria destacar justament com la ciutat de Barcelona ha sigut pionera a reclamar aquests jutjats de proximitat, que ja en les discussions inicials de la Carta municipal, a final dels anys 80 i l'inici dels 90, ja es plantejava, que està contemplat en l'actual Carta municipal i que, en tot cas, és un tipus de justícia, de sistema de justícia, que afavorirà sense dubte una major proximitat dels òrgans judicials als ciutadans, que implica una major integració de la justícia –hi insisteixo, estem parlant de delictes, de conflictes menors, de poca importància–, major integració en el conjunt d'institucions municipals. I, per altra banda, permet l'especialització en determinats tipus de conflictes jurídics. I això, evidentment, també és..., implica una millora en els drets dels ciutadans i un pas endavant en aquest sentit.

Finalment, em volia referir, ja per acabar, al que abans he anomenat l'oportunitat d'emprendre aquesta reforma en el marc de l'Estatut. I ho dic perquè quan moltes vegades hem comentat les dificultats o no de tirar endavant l'Estatut d'autonomia de Catalunya, moltes de les dificultats s'han vist..., d'alguna manera concentrades, algunes d'elles, a banda de tot el conjunt, hi insisteixo, que apareix en l'Estatut d'autonomia de Catalunya, en aquest títol en concret..., és un plus superior de dificultat perquè implica, a més a més de l'aprovació de l'Estatut aquí, l'aprovació en el Congrés de Diputats, tot el procés que ja coneixem, la reforma de la Llei orgànica del poder judicial. Una reforma que implica força articles, 83 articles si no m'he equivocat al comptar el que el mateix Institut d'Estudis Autònoms ha preparat de cara a facilitar aquesta reforma.

I, per tant, molta gent ens ha advertit: «Compte, que esteu plantejant un tipus de competències que serà molt difícil tirar endavant», perquè reformar la Llei orgànica del poder judicial implica no només aquestes competències per a Catalunya, sinó d'alguna manera obrir..., és a dir, modificar les regles del joc en el conjunt de l'Estat. I, per tant, afectant totes les comunitats autònomes. I això no és fàcil, i això no és fàcil. Però sí que vull dir que és motiu d'optimisme el mateix Avantprojecte de modificació de la Llei orgànica del poder judicial que ha presentat el Govern de l'Estat a final de ...

Fitxer 2

...#, i que en aquests moments s'està analitzant, que és la primera vegada que s'aborda aquesta qüestió, que es dona acollida –després caldrà veure el que diu la Llei i si ho recull, etcètera, però convergeix amb el procés que estem iniciant a Catalunya–, que està visualitzant l'acord de totes les forces polítiques al Congrés de diputats –excepte el Partit Popular, per cert–, i que, també volia dir que, si això és un fet important, perquè ens està indicant voluntat política, que estem fent la convergència de dos processos –la reforma de l'Estatut d'autonomia i la de la Llei orgànica–, tan important perquè pugui tirar endavant aquesta part.

També cal dir que no és innovador, que hi ha el Llibre blanc de la Justícia, que es va fer l'any 1997, per part del propi Consejo General del Poder Judicial, presidit en aquell moment per Javier Delgado, parlava de la conveniència de descentralitzar l'Administració de Justícia. I així ho establia també el Pacte d'Estat per a la reforma de la Justícia, de l'any 2001, que establia també, de manera clara, la necessitat d'adaptar la Justícia a l'Estat de les autonomies...

El president

Senyora diputada...

La Sra. Comas d'Argemir i Cendra

Per tant –ja acabo–, només dir que des de Catalunya hem tingut un lideratge molt important en aquest camp, que l'aprovació de l'Estatut d'autonomia consolida aquest lideratge, que a la reforma de la Justícia que es farà a nivell de l'Estat estem influint

nosaltres també, des de Catalunya, amb les nostres propostes, i que, per tant, això també és una manera d'exercir la sobirania.

Moltes gràcies, senyor president.

El president

Gràcies. En nom del Grup Parlamentari del Partit Popular de Catalunya, té la paraula l'il·lustre senyor Jordi Montanya.

El Sr. Montanya i Mías

Gràcies, president. Honorables consellers, il·lustres diputats i diputades..., i per defensar el posicionament, fixar posicionament i defensar les esmenes del meu Grup Parlamentari en aquest títol tercer, Del poder judicial a Catalunya.

La diputada que m'ha precedit en la paraula, amb un discurs que reconec brillant, es sorprèn ella del posicionament del nostre Grup Parlamentari i de les esmenes que hem mantingut pel que fa a aquest títol. És que hi ha qüestions que són bàsiques i que ens diferencien. I jo entenc que li pugui sorprendre el nostre posicionament, però és que simplement i planerament és una visualització diferent del que volem per a la nostra societat, del que volem per a Catalunya, i del que volem per a la resta de l'Estat.

En definitiva, a partir d'aquí hi ha una qüestió que entenem que, abans d'entrar al fons, hem de posar de manifest. Des del nostre Grup Parlamentari apostem per la descentralització administrativa; ara bé, el nostre Grup Parlamentari rebutja, avui per avui, la desconcentració d'òrgans judicials. I aquesta és una premissa bàsica del nostre posicionament, bàsica. Nosaltres estem a favor, i ens sembla bé... Estic sense veu, em diuen? (*Veus de fons.*) És que, president, amb la poca que em tinc, només em falta que a sobre... Per tant, continuo amb la meua intervenció president. Gràcies.

Resumint lo que he dit fins ara, que he esgotat tan sols un minut... Ara sí, ara sí que em marca...

Repetim breument. Estem i apostem per la descentralització administrativa; rebutgem la desconcentració d'òrgans de l'Administració de Justícia. Nosaltres entenem que el poder judicial correspon i és una competència exclusiva de l'estat, i com a tal, i mentre

la Constitució actual sigui la que és, nosaltres no ens mourem, tal i com hem anat posant de manifest al llarg d'aquest debat, el nostre posicionament.

La Constitució espanyola hi dedica un títol, el sisè, al poder judicial, al qual, excepcionalment, defineix així, com a «poder»; terminologia, aquesta, que fou debatuda en el seu moment, en el debat constitucional. I es va posar, en aquell moment, especial èmfasi a mantindre la singularitat d'aquest terme, precisament per subratllar el caràcter d'independència de la potestat jurisdiccional. Aquesta caracterització de la potestat judicial com a independent és reflex de la doctrina de la divisió de poders, i està íntimament vinculada a la definició, també, de l'article primer de la Constitució espanyola, pel qual Espanya es constitueix en un estat de dret.

I el punt de partida del nostre sistema judicial, dins de l'àmbit constitucional, el fixa l'article 149.1.5, atribuïnt a l'Estat la competència exclusiva sobre l'Administració de Justícia, que, efectivament, posteriorment ha estat delimitat pel propi Tribunal Constitucional, en el sentit que la competència estatal no assoleix la totalitat de la matèria *Administración de Justicia*. Evidentment que sí, i hi ha l'efecte, si més no, d'atorgar virtualitat a les clàusules subrogatòries dels estatuts d'autonomia.

Però dit això, el nostre punt de partida quin és? Ho hem fet palès. Defensem la unitat del poder judicial, de conformitat, simplement i planerament amb l'esperit i amb l'hermenèutica que se'n desprèn del contingut de la Constitució espanyola. Per tant, qualsevol proposta d'òrgans perifèrics de naturalesa jurisdiccional, fora d'aquesta estructura o fora d'aquest encaix, resta abocada a la irregularitat –irregularitat– constitucional. I el mateix succeeix amb les propostes de repartiment territorial del poder judicial que vagin més enllà, no de la descentralització administrativa, com fèiem palès abans, sinó de la mera desconcentració d'òrgans. El poder judicial el componen un conjunt d'òrgans que funcionen cadascun d'ells de forma independent, únicament i exclusivament sotmesos a l'imperi de la Llei i aliè, dins de l'exercici de la potestat jurisdiccional, a qualsevol interferència d'altres poders públics, siguin estatals, siguin autonòmics.

I en aquest context, i seguint dins del marc constitucional, l'article 122 de la constitució espanyola estableix que la Llei orgànica del poder judicial determinarà –imperatiu– la

Constitució, el funcionament, el govern de jutjats i tribunals, l'estatut jurídic de jutges i magistrats, i del personal al servei de l'Administració de Justícia. Així mateix, també fixa l'estatut i el règim d'incompatibilitats dels membres del Consell General del Poder Judicial i les seves funcions. Aquesta reserva a la Llei orgànica que conté l'article 122 de la Constitució, té com a finalitat última garantir els principis caracteritzadors de la configuració de l'actual poder judicial, establerts, repetim, en la constitució. Amb un objectiu clar i determinat: protegir la imparcialitat i la independència del poder judicial.

D'altra banda, també ens hem de referir als principis constitucionals, en concret al principi d'unitat jurisdiccional, que és la base precisament de l'organització i del funcionament dels tribunals; principi que requereix, o millor dit, exigeix, una planta judicial i unes circumscripcions judicials homogènies en tot el territori estatal. La unitat del Govern del poder judicial, que els jutges i magistrats de carrera formin un cos únic i que el Tribunal Suprem culmini la funció jurisdiccional de l'esmentada organització. I per assegurar aquesta unitat d'actuació, l'article 149.1.6 de la Constitució ha reservat a l'estat la competència sobre la legislació processal.

Creiem, en definitiva, que aquest títol presenta seriosos dubtes de constitucionalitat, i que es repeteix el debat o el fons del mateix, pel que fa –i entrant ja al propi articulat– a la creació del Consell de Justícia de Catalunya. És clar que la creació del Consell no és inconstitucional, és clar que no és contrari a la Constitució; ara bé, la creació d'aquest ens descentralitzat radica precisament en l'abast del seu contingut o amb el contingut competencial que se li vulgui donar. Aquí és on nosaltres també trobem seriosos dubtes d'inconstitucionalitat. Així, per exemple, la reforma fa palès que també es coneixerà de les matèries sobre justícia li atribueixi l'Estat. Per no citar l'article 104, la clàusula subrogatòria per la qual ens atribuïm unilateralment les facultats que atribueix la Llei orgànica al Consell General del Poder Judicial. Aquesta és una atribució unilateral on, des de l'Estatut d'autonomia, o des d'aquest projecte de reforma, es diu a l'Estat que ha de modificar una llei orgànica, i, a més a més, se li diu com l'ha de modificar.

Nosaltres entenem, i repetim –i sent benèvols– que, com a mínim, ens genera seriosos dubtes de constitucionalitat. I tot amb el benentès que no tenim cap

inconvenient, si més no al contrari, que es doti de competències els consells autonòmics; ara bé, sempre dins del marc, o que aquestos estiguin sotmesos al Consell General del Poder Judicial, ja que, en cas contrari, simplement i planerament seria una flagrant fractura als principis d'unitat i jerarquització del govern judicial.

Així, el nostre Grup Parlamentari entén que el Consell de Justícia de Catalunya no pot estar fora del control i de l'àmbit del Consell General del Poder Judicial, mesura o matèria de gran transcendència, i que afecta la garantia i salvaguarda dels drets i interessos fonamentals dels ciutadans de Catalunya. Parlem, en definitiva, del tercer poder d'un dels pilars de l'Estat de dret.

Tot i que tenim i trobem punts de trobada i d'encontre en aquest títol. Punts de trobada, com la funció del Tribunal superior de Justícia com a unificador de tot el dret civil propi de Catalunya, així com funcions cassacionals en matèria de dret estatal, tret, efectivament, de la competència reservada al Tribunal Suprem, d'unificació de doctrina. I, en definitiva, tampoc estem inventant res; aquesta situació es dóna, i des de fa anys, a la jurisdicció civil, i crec, honestament, que amb resultats satisfactoris. Nosaltres estem per aprofundir en aquest sistema de descentralització, i no, repeteixo, pel de desconcentració.

També trobaríem punts d'encontre pel que fa a la justícia de pau i al seu impuls com a justícia de convivència civil, com a justícia consuetudinària, però en tot cas, i sota el principi, repetim, d'unitat jurisdiccional, consagrat a la Constitució espanyola, que entenem que no es pot sotmetre a consideració. Entenem que, des de l'Estatut d'autonomia, no podem modificar lleis orgàniques. I no podem aprovar un estatut que vulneri principis essencials de la pròpia Constitució, com són la de la unitat jurisdiccional. Entenem que els òrgans jurisdiccionalen actuen sotmesos a la Constitució espanyola, a la Llei orgànica del poder judicial i al conjunt de l'ordenament jurídic. I en conseqüència, respectar la pròpia estructura judicial ha de ser un imperatiu, i tot i ser perjudici de reforçar el caràcter autonòmic d'algun d'aquests òrgans judicials i potenciar les seves competències.

En aquesta línia, i lògicament, i de conformitat a les esmenes presentades –més de 36–, rebutgem la figura d'un fiscal superior de Catalunya. El Ministeri Fiscal actua sota

critèris d'unitat i de dependència –de dependència– jeràrquica, sotmès a l'Estatut del Ministeri Fiscal. Per tant, la Fiscalia de Catalunya s'ha d'integrar amb els mateixos principis, en l'organització de l'Estat, repetint i deixant clar que el nostre marc de referència és sempre i en tot cas la Constitució espanyola, en el seu títol sisè, i la Llei orgànica del poder judicial pel que fa a la regulació de l'Estatut, de la Justícia de Catalunya, i la Llei de planta i demarcació judicial.

En conseqüència, la determinació dels òrgans judicials, a Catalunya, fóra d'aquest àmbit jurídic, qualsevol referència que forci el marc legal creiem que és inconstitucional, i per tant objecte del nostre rebuig. Ara bé, tal i com ja hem manifestat, defensem aferrissadament que el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya sigui la màxima instància judicial a Catalunya, sens perjudici de les competències del Tribunal Suprem en matèria d'unificació de doctrina, amb el recurs de modificació de doctrina. Però ens oposem també aferrissadament...

Fitxer 3

...a un Consell de Justícia al marge del Consejo General del Poder Judicial. Entenem que la Constitució espanyola ja preveu aquest organisme, i altra cosa és que es pugui avançar, tal i com hem dit a l'inici de la nostra intervenció, en la via de la descentralització efectiva d'algunes competències actuals del poder judicial; però no ens hi trobaran pel que fa a la desconcentració d'òrgans que entenem, avui per avui, repetim, i dins del marc legal establert, que és competència exclusiva de l'Estat i està regulada per llei orgànica, per la Llei orgànica del poder judicial.

Res més. Moltes gràcies.

El president

Té la paraula, en nom del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana, l'il·lustre senyor Joan Rido.

El Sr. Rido i Martín

Moltes gràcies, senyor president. Senyores i senyors diputats, ja s'ha dit que és evident que el model territorial de l'Estat, l'estructura autonòmica, no s'ha impregnat –

no s'ha impregnat– en el poder judicial, no? I fins i tot diria que la paradoxa més evident és que hi ha, a qualsevol territori, a qualsevol comunitat autònoma, un poder executiu, hi ha un poder legislatiu –aquest mateix Parlament, però evidentment no disposa, a diferència d'un estat federa, per exemple, d'un autèntic poder judicial. Per tant, aquest és un dels elements en els quals es nota també la debilitat del principi federal.

A més, la Constitució, de forma molt clara, en el seu títol sisè, consagra un poder únic i, a més, un òrgan de poder propi, que sembla que és el gran cavall de batalla de la proposta que avui presentem, amb aquest dictamen, no? A partir d'aquí, si constatem que la justícia és un autèntic residu centralista, no és d'estranyar que la Constitució s'hagi organitzat, diguem, a partir de bases autènticament unitàries; i això es nota clarament en el principi d'unitat jurisdiccional, en la remissió pràcticament de la regulació del poder a una llei orgànica, en la creació de cossos dits nacionals de jutges i magistrats, en la competència exclusiva també sobre l'Administració de justícia, a l'article 149.5 de la Constitució.

A més a més, si això no fos poc, la clàusula subrogatòria que estava continguda en l'article 18 de l'Estatut de l'any 1979, que hauria permès, si més no, amb una certa voluntat política, a la Generalitat assumir totes les facultats atribuïdes al Govern de l'Estat en aquest terreny, ha estat objecte de limitacions, d'interpretacions totalment reduccionistes, que han evitat el que hauria estat possible, és a dir, hauria estat possible un cert automatisme per deixar sense efecte les competències de l'Estat, que podien haver estat assumides perfectament entre l'Administració de la Generalitat i el Consell General del Poder Judicial.

Per això, precisament, l'elaboració d'aquest nou Estatut no podia negligir totes les energies necessàries per assolir una millor adaptació del poder judicial al nostre territori; i de pas, empènyer també les Corts –empènyer també les Corts– a fer un idèntic esforç en la reforma de la Llei orgànica del poder judicial.

S'ha dit aquí que s'està modificant de facto la Llei orgànica. No és veritat. Era una opció possible i tècnicament discutible, que no és l'opció que finalment fa aquest projecte de dictamen; aquest projecte l'únic que conté és una disposició addicional

per la qual incorpora un mandat genèric, un mandat - recomanació per tal que es pugui modificar aquesta Llei; i acompanyar, precisament, el text d'aquest dictamen amb l'articulat d'una iniciativa legislativa de reforma de la Llei orgànica de l'any 1985. l'article 87.2 de la Constitució deixa molt clar que aquest Parlament té iniciativa legislativa davant de les Corts Generals. A mi m'ha semblat sentir, en aquest cas, del ponent diputat del Partit Popular, que negava aquesta possibilitat, de fet, que aquest Parlament pugui aprovar una modificació d'aquesta Llei orgànica. Per tant, quan deia el diputat del Partit Popular que hi veia punts d'encontre, a mi m'ha semblat més a viat que hi veia punts en contra, que és molt diferent de la proposta que fem; perquè, francament, si no comparteix aquest extrem és que no respecta en aquest punt la iniciativa legislativa que la pròpia Constitució preveu per als parlaments autonòmics. I, per tant, la iniciativa que avui aprovarem anirà acompanyada, anirà aparellada, d'una iniciativa també de reforma en profunditat de la Llei orgànica del poder judicial, perquè la primacia absoluta d'aquesta Llei, doncs, creiem que no és l'única solució. Per tant, creiem que l'Estatut ha d'estar per sobre i la Llei orgànica s'ha d'adequar també al marc autonòmic.

Per tant, del que es tracta, doncs, és de fer un Estatut particularment resistent, immune es podria dir, a normes com la Llei orgànica, a normes com els reglaments orgànics del personal al servei de l'Administració de justícia, que han esdevingut fins i tot normes que tenen un caràcter molt inferior, no només a les lleis ordinàries sinó per descomptat a aquest propi Estatut, i, per tant, des d'aquest punt de vista, doncs, modificar una situació que no deixa de ser, francament, anòmala, no?

Així doncs, el contingut d'aquest títol, que passa bàsicament, primer per reforçar les competències de la Generalitat, planteja de forma clara que allò que el Tribunal Constitucional ha denominat l'«administració de l'Administració de justícia» –que, per cert, no és una matèria que segons el propi Tribunal formi part del nucli essencial de la competència exclusiva, de l'article 149.1.5 de la Constitució, a favor de l'Estat– sigui en plenitud una competència de la Generalitat. Per tant, que la competència que ha de fer possible el control ple de l'oficina judicial estigui en mans de la Generalitat. I tot i que el joc de la competència estatal i de les reserves de Llei orgànica que hi ha a la Constitució, jo crec que és possible –i aquesta és, en definitiva, la proposta que avui

presentem– de construir una regulació que té dues cares, si m'ho permeten. Una cara, una vessant de menor abast, de menor profunditat, en allò que afecta el govern del poder judicial, i per descomptat, també, del Tribunal Superior de Justícia, i una altra, diríem, molt més potent pel que fa als mitjans personals i materials al servei de l'Administració de justícia.

Amb tot, en allò que afecta al Govern del poder judicial i del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, tot respectant l'habilitació que ens haurà de conferir la futura reforma de la Llei orgànica quan aquest Parlament la plantegi davant de les Corts Generals, o quan, abans, a iniciativa del propi Govern del PSOE, en aquests moments, es pugui aprovar una modificació en una línia similar, doncs nosaltres preveiem la regulació de les seves funcions en aspectes específics, propis al dret de Catalunya, de l'organització jurídica catalana, però alhora, també, fent efectiva la previsió continguda a l'article 152.1 de la Constitució per tal que el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya culmini l'organització judicial dins de l'àmbit judicial de Catalunya; és a dir, configurar el Tribunal Superior com a allò que ja estava previst fa un quart de segle, és a dir, com al màxim intèrpret del dret propi i amb funcions de cassació, fins i tot en matèria de dret estatal.

Amb relació, precisament, al Tribunal Superior, també l'Estatut preveurà –i la modificació de la Llei orgànica haurà de convalidar– que els seus membres siguin designats pel Consell de Poder Judicial, però a proposta del Consell de Justícia de Catalunya, i que les competències que s'hi preveuen no tenen en cap cas, vull dir, també, una voluntat exhaustiva. És a dir, hem intentat evitar la petrificació al màxim i, evidentment també respectar la reserva de llei orgànica continguda a la Constitució.

Es crea, s'ha dit abans, la figura del fiscal superior de Catalunya, que també requerirà una altra habilitació legal en la modificació de la Llei de l'estatut del ministeri públic, però entenem que la dependència jeràrquica, orgànica, en aquest cas del ministeri públic del Govern, en aquest cas de l'executiu espanyol, no impedeix també una intervenció, si la Generalitat és Estat, del Govern de Catalunya. Per tant, en aquest punt el que preveu la proposta de reforma és que en la designació d'aquest fiscal superior intervingui, a través del dret de proposta també, el Govern de la Generalitat.

Pel que fa pròpiament al govern del poder judicial, novament prèvia habilitació de la Llei orgànica del poder judicial a reformar, l'opció en aquest cas que fa el dictamen de la Ponència és crear un Consell de Justícia de Catalunya, que actuï per desconcentració del Consell General del Poder Judicial, en lloc de reforçar les atribucions o el paper de la Sala de Govern del Tribunal Superior. I vull recordar en aquest punt que el *Libro blanco de la Justicia*, fet, per cert, en l'època de Govern del Partit Popular, ja plantejava aquestes dues opcions com a possibles. Per tant, l'únic que estem fent jo no diria que és un exercici d'avantguardisme accelerat, jo crec que el que estem fent és, probablement amb molt de retard, adequar també l'òrgan de govern de la justícia a l'estructura territorial descentralitzada de l'Estat. Per tant, això no ha d'escandalitzar ningú; i, a més, ho fem amb l'única limitació que suposen les funcions pròpies i indelegables del Tribunal Superior de Justícia i, a més a més, amb el règim de recursos, que evidentment s'han de substanciar davant del propi Consell del Poder Judicial, en matèria sobretot d'Estatut del personal de jutges i magistrats, entenent que aquí sí que hi ha una reserva de llei orgànica perquè hi ha un dret fonamental, no?

Finalment, pel que fa a la gestió de mitjans materials i personals, amb la sola limitació de la reserva constitucional de llei orgànica relativa a l'Estatut del personal que citava ara fa un instant, el dictamen el que preveu és que totes les competències en aquesta matèria puguin correspondre a la Generalitat, de manera que tot el personal no jurisdiccional i tots els cossos de funcionaris judicials quedin adscrits a la Generalitat, prèvia modificació també de la Llei orgànica. No és normal que l'esforç material, econòmic, que fa la Generalitat no es vegi compensat amb la capacitat, amb la potestat de controlar el funcionament, jo diria, tan prosaic d'una oficina judicial; determinar el règim horari, determinar el règim sancionador, no entenem per què ha de dependre únicament això del Ministeri i del Consell del Poder Judicial, a sis-cents quilòmetres d'aquí, més que no pas del Consell de Justícia –que avui ens acompanya–, que coneix molt bé, molt millor fins i tot, la interioritat del funcionament de l'Administració de justícia a Catalunya. Per tant, el que es preveu és una interiorització del personal al servei de l'Administració de justícia. Per cert, en una línia que també apuntava el *Libro blanco* fet durant l'etapa de Govern del Partit Popular.

I finalment, en matèria de mitjans materials, a més de declarar l'exclusivitat de la competència de la Generalitat, es regulen aspectes com la gestió dels comptes i consignacions judicials. Ja em diran si no és normal que el titular del compte en el qual s'ingressen els pagaments, les condemnes, doncs no pugui dependre del Govern de la Generalitat. O per exemple que els serveis comuns de les oficines judicials, el servei de notificacions depengui també del Departament de Justícia de la Generalitat. És a dir, em fa l'efecte que negar aquesta possibilitat és fer un flac favor, no només a l'autogovern sinó al funcionament eficient i regular de la pròpia Administració de justícia.

Es proposa, doncs, per tant, i amb això acabo, senyor president, l'increment de les competències gestores de la Generalitat en l'àmbit de l'Administració de justícia, amb una concreció de l'assumpció, via estatutària, del conjunt de funcions de l'oficina judicial, un òrgan que entenem que és fonamental per millorar l'eficiència de l'Administració de justícia i, per tant, corregint de pas, si m'ho permeten, també, una situació que considerem anòmala com l'actual, caracteritzada per, com deia abans, una gran inversió econòmica per part de la Generalitat, que en canvi no té cap poder decisor. Aquesta asimetria és el que avui pretenem trencar, amb una proposta que a més s'adequa a la Constitució i que francament jo crec que és molt positiva.

Gràcies, senyor president, senyores i senyors diputats.

El president

En nom del Grup Parlamentari Socialistes - Ciutadans pel Canvi, té la paraula l'honorable senyor Josep Maria Vallès.

El Sr. Vallès i Casadevall

Gràcies, senyor president. Senyores diputades, senyors diputats, vull començar agraint al Grup Parlamentari que m'hagi proposat per intervenir en aquesta fase de la tramitació del projecte estatutari com a diputat. Ho interpreto com un recordatori de la feina que vam fer un grup de diputats i diputades en la legislatura anterior, en la Comissió per a l'Aprofundiment de l'Autogovern, que si bé no és un precedent de transcendència històrica com d'altres precedents que s'han esmentat des d'aquesta

tribuna, va ser un indicador, va ser un senyal que ja era hora d'encarar la revisió de les normes de l'autogovern, de les normes bàsiques de l'autogovern de Catalunya.

Quina és la posició del nostre Grup respecte d'aquest títol tercer del projecte estatutari, i què diu aquest títol tercer? La posició nostra, com vostès saben, és favorable; i és una posició que parteix d'una premissa, que persegueix un objectiu i que dibuixa i respon a un model definit d'Administració de justícia.

La premissa en primer lloc. La premissa és que una bona Administració de justícia, com he tingut ocasió d'afirmar en altres ocasions, és la infraestructura invisible però indispensable de tota societat que vulgui progressar socialment i econòmicament. Si aquesta infraestructura no funciona, o funciona de manera deficient, el progrés social i econòmic en quedarà, en queda, molt perjudicat. Potser no serà visible la influència d'aquest factor, però influirà de manera decisiva sobre la cohesió social, sobre la tranquil·litat pública, sobre la seguretat econòmica. I aquesta és la premissa que inspira la posició del nostre Grup respecte d'aquest títol tercer.

Amb quin objectiu? L'objectiu d'aquest títol tercer, des del nostre punt de vista, és facilitar que la societat catalana compti amb un servei públic de l'Administració de justícia que sigui eficient, que sigui diligent, accessible i intel·ligible; que sigui...

Fitxer 4

suficient, és a dir, que compti amb els recursos que necessita però que els administri de manera adequada. Que sigui diligent, és a dir, que respongui amb rapidesa a situacions de conflicte que posen en risc els interessos i els drets dels ciutadans. Que sigui accessible, és a dir, que sigui d'accés fàcil des del punt de vista físic, territorial, però també des del punt de vista de la utilització de les noves tecnologies de la comunicació i la informació, que estan molt endarrerides en el nostre servei públic. Que sigui intel·ligible, que parli un idioma intel·ligible, entenedor per als ciutadans i les ciutadanes del país; i quan dic un idioma em refereixo, certament, al català, i tenim, com ja s'ha esmentat aquí, la informació recent del Consell d'Europa on es posa de manifest que l'avanç del català a la nostra societat i a les nostres administracions no s'ha produït a l'Administració de Justícia. Però també l'ús d'un llenguatge entenedor

des del punt de vista estilístic i, si m'ho permeten, de la terminologia, que de vegades sembla més pensada per mantenir un cert aire de misteri que no pas per fer-se entendre per part de la ciutadania, en nom de la qual la justícia s'administra.

Això hauria de ser, pensem, l'Administració de Justícia a Catalunya, i avui dia, malgrat la bona disposició o, més ben dit, tot i la bona disposició i dedicació de gran part del seu personal, no és, hem de reconèixer, l'Administració de Justícia que tenim perquè pateix de defectes estructurals, organitzatius, funcionals, i no dona el resultat que hauria de donar. Corregir aquests defectes és l'objectiu d'aquest títol tercer, i això és possible amb el model que es defineix a partir de les previsions d'aquest títol tercer. És un títol que posa les bases d'una administració de Justícia per al segle XXI, una justícia gestionada, com s'ha dit també, des de la proximitat. Una administració de l'Administració de Justícia, si acceptem aquesta perífrasi del Tribunal Constitucional, en la qual les decisions organitzatives, no les decisions que prenen els jutges en el moment d'ordenar el procés, de dictar una sentència o demanar que aquesta sentència s'executi, sinó que les decisions organitzatives funcionals són preses per o amb la intervenció de la Generalitat de Catalunya, que és directament coresponsable d'aquest servei en el nostre territori.

Aquesta és la inspiració, em sembla, dels 14 articles de títol tercer, aquests articles que regulen, com ja s'ha dit, el paper del Tribunal Superior de Justícia, del Consell de Justícia i de les seves funcions, els requisits del coneixement de la llengua i del dret propi de Catalunya, la gestió del personal de suport, llevat de la Magistratura i la Fiscalia, la gestió dels recursos econòmics que s'obtenen per l'activitat de l'Administració de Justícia, la plenitud de l'aplicació de la clàusula subrogatòria, etcètera, etcètera.

No m'estendré en l'anàlisi d'aquests articles. Puc dir amb satisfacció que aquest títol compta amb el suport de quatre grups de la cambra que l'han subscrit sense cap esmena, i d'això me'n congratulo particularment pel que significa de coincidència en un diagnòstic i de coincidència en la fórmula que recomana.

En aquesta definició del model no ens hem apartat del bloc constitucional. S'aparta, certament, de la Llei orgànica del Poder Judicial i d'altres lleis estatals que regula

l'Administració de Justícia, però no del bloc constitucional. Atenent el dictamen del Consultiu, que així ho ha vist, es preveu una revisió a la normativa aplicable en cada cas i s'incorpora una disposició addicional novena que determina el moment d'eficàcia d'aquestes disposicions. El Consultiu ens ha indicat que amb aquesta precisió el text del títol tercer encaixa dins de la Constitució perquè respecte la unitat i la independència del Poder Judicial, que són principis inatacables en un estat social i democràtic de dret. El que sí fa aquest títol tercer, i s'ha dit també aquí ara fa un minut, és activar el potencial constitucional que el Poder Judicial i les seves successives reformes han anat laminant, han anat escapçant, han anat reduint.

En resum, el Grup que tinc l'honor de representar li sembla que el model, projecte, el model projectat en aquest títol tercer supera les deficiències de la situació actual sense posar en qüestió cap element constitucional. Això sí, i cal remarcar-ho, obliga el nostre Grup i obliga tots els grups que donen suport a aquest text a promoure activament les reformes de les lleis estatals sobre la matèria. Algunes d'aquestes iniciatives legislatives han començat ja el seu recorregut en l'àmbit estatal, altres encara no l'han iniciat, algunes han de sorgir d'aquest mateix Parlament. I jo voldria aprofitar aquesta intervenció per recordar als grups que donen suport al projecte d'Estatut i a aquest títol en particular que ens hem de mantenir molt atents en aquesta circumstància. Tots som perfectament conscients de les dificultats que trobarem per fer avançar aquestes reformes, i per fer-ho en el moment oportú, que és ara mateix. Per això i per la dificultat que comporta ens toca des d'avui, en paral·lel a la tramitació del projecte d'Estatut, posar en marxa iniciatives legislatives adequades en el Parlament de Catalunya i en el Parlament espanyol, sigui en forma de proposició de llei, sigui en forma d'esmenes a projectes de llei. Això no serà fàcil, no ens hem d'enganyar. En aquesta matèria es jugarà una gran batalla corporativa, una gran batalla ideològica i política de gran abast, que sovint s'empararà en criteris tècnics. Però del resultat d'aquesta batalla en dependrà la possibilitat de portar a la realitat el model d'Administració de Justícia que inclou el projecte d'Estatut. Un model de Justícia independent i imparcial, com declara la Constitució, però, a més, un model de Justícia eficient, diligent, accessible, intel·ligible, que els ciutadans i ciutadanes

reclamen perquè el necessiten per defensar els seus interessos, per protegir els seus drets.

En conclusió, senyores diputades, senyors diputats, fem nostre el text del Dictamen perquè el considerem una condició necessària, encara que no suficient, per dotar-nos d'aquella infraestructura invisible de què parlava en iniciar la meua intervenció. Una infraestructura invisible però potent per assegurar la cohesió social i el progrés econòmic del país. O si algú prefereix una metàfora menys materialista, per poder comptar amb una Administració de Justícia que actuï eficientment com a sistema nerviós de l'Estat democràtic de dret, un sistema nerviós que és capaç de registrar, de vegades per mecanismes que produeixen dolor, els canvis de l'entorn, els conflictes de l'entorn, però que també és capaç de reaccionar amb diligència en defensa de l'organisme social, és a dir, en defensa dels drets dels ciutadans i les ciutadanes, als que la Constitució garanteix una tutela judicial efectiva.

Això és el que esperem tots de l'Administració de Justícia a Catalunya, seguint el model de gestió i organització que preveu el projecte d'Estatut, un model, repeteixo, plenament constitucional, extensible a qualsevol comunitat autònoma que el desitgi, i que no trenca, no trenca ni amb la unitat ni amb la independència de la funció jurisdiccional.

Per tot això, senyores diputades i senyors diputats, donem suport al projecte de títol tercer dictaminat per la Ponència.

Moltes gràcies, senyor president, senyores i senyors diputats.

El president

Té la paraula, seguidament, en nom del Grup Parlamentari de Convergència i Unió, l'honorable senyora Núria de Gispert.

La Sra. de Gispert i Català

Molt honorable president del Parlament, molt honorable president de la Generalitat, membres del Govern, diputades, diputats del Parlament de Catalunya. Em dispenso a fer el posicionament de Convergència i Unió respecte el títol tercer del projecte d'Estatut referent al Poder Judicial.

El contingut d'aquest títol, la seva presència en el text estatutari i la seva regulació específica al projecte d'Estatut de Catalunya té aspectes simbòlics, té aspectes simbòlics per la transcendència que representa, que dóna, el fet de tenir un títol independent, i té també aspectes substancials pel que fa a l'estructura autonòmica de l'Estat. D'altra banda, el seu contingut material omple amb suficiència les expectatives de Convergència i Unió en aquesta matèria. La regulació establerta permet avançar, com deia un dels informes de l'Institut d'Estudis Autonòmics, en l'adaptació de l'Administració de Justícia a l'estructura de l'Estat autonòmic, i permet apropar la Justícia als ciutadans millorant-la, precisament, per aquesta proximitat.

Però anem a fer una mica d'història. Hi ha una important coincidència doctrinal, i també en l'àmbit judicial, sobre la inadaptació de l'Administració de Justícia a l'àmbit autonòmic. Les insuficiències del sistema normatiu autonòmic de l'Administració de Justícia a Catalunya deriven en gran part que la Llei orgànica del Poder Judicial ha constituït un element constant d'interferència en el marc constitucional i estatutari, des de 1985, data de la primera Llei orgànica, fins avui.

També cal dir que la interpretació majoritària de què han estat objecte les previsions contingudes a l'Estatut d'autonomia de Catalunya de 1979, l'Estatut vigent, i a la Constitució espanyola fan sostenir que l'estructura autonòmica de l'Estat no ha estat un factor prou considerat a l'hora d'organitzar el Poder Judicial. L'Estatut vigent disposava, certament, d'un bon marge de maniobra, però aquest ha estat condicionat per diferents elements. D'una banda, la independència judicial, la previsió que el Poder Judicial és únic i compta amb un òrgan de govern propi i, de l'altra, l'escassa o quasi nul·la voluntat política a nivell dels diferents governs de l'Estat, traslladada aquesta voluntat política, primer en la tardança a elaborar la primera Llei orgànica del Poder Judicial, que va ser l'any 1985; segon, en els seus continguts concrets; i, tercer, en el de les seves posteriors reformes, només la del 94 va elevar un xic les competències que l'Estatut d'autonomia ens atorgava.

L'Estatut d'autonomia de Catalunya va establir la clàusula subrogatòria, que té un contingut purament residual. Amb ella el que es va intentar va ser tractar de conciliar dues realitats, d'una banda el principi en virtut del qual totes les facultats que les lleis

orgàniques reconeguessin al Govern de l'Estat havien de correspondre a la Generalitat de Catalunya i, d'una altra, el desconeixement del sistema judicial que la Llei orgànica del Poder Judicial i la Llei de Planta i Demarcació anaven a implantar. Els projectes estatutaris van ser objecte d'una interpretació fortament restrictiva, i la Llei orgànica del Poder Judicial va entrar diverses tècniques per tal de convertir la clàusula subrogatòria en una clàusula debilitada. Així mateix, el Tribunal Constitucional va acceptar aquesta tècnica de debilitament de la clàusula subrogatòria, però almenys va elevar un xic el sostre competencial, tant rebaixat per la Llei.

En la pràctica aquesta interpretació restrictiva ens ha portat a 26 anys de retrocés en aquesta matèria, i la responsabilitat recau especialment en els diferents governs de l'Estat, primer i especialment en el PSOE, gran impulsor del Projecte de Llei de 1985, i més tard en el Partit Popular, impulsor també de la darrera reforma de la Llei orgànica del Poder Judicial.

Amb la reforma prevista en el Projecte estatutari avui el que es tracta és que les previsions establertes en aquest projecte siguin resistents, siguin resistents a normes que han retallat fins ara enormement les competències autonòmiques, com ara la Llei orgànica del Poder Judicial o la Llei de Planta i Demarcació, o l'Estatut orgànic del Ministeri Fiscal o, també, els reglaments orgànics del personal al servei de l'Administració de Justícia.

Per tant, el Projecte d'Estatut en el seu títol tercer el que fa és adaptar orgànicament i funcional els diversos àmbits de la Justícia, que són rellevants

Fitxer 5

Per l'autogovern de Catalunya.

D'una banda, reforça les competències ja assumides per la Generalitat en matèria de mitjans materials i personals, que no formen part del nucli essencial. Vull recordar que entre la tardança en l'aprovació de la Llei orgànica de 1995, els recursos d'inconstitucionalitat interposats per la Generalitat de Catalunya contra aquesta Llei, la

Llei de planta, van trigar cinc anys en tenir la sentència del Tribunal Constitucional i va ser l'any 90 l'any en el qual es van fer les primeres transferències en mitjans materials; les segones l'any 1996. Per tant, allò que deia abans dels vint-i-sis de retrocés, doncs, tenen molt a veure amb aquests aspectes que he explicat.

Com he dit, el projecte d'Estatut reforça les competències ja assumides per la Generalitat, les fa resistents i les reforça en matèria de mitjans materials i personals, que no formen part del nucli essencial, allò que s'ha vingut dient «administració de l'Administració de Justícia» i que va ser el nucli central de la sentència del Tribunal Constitucional 56 de l'any 1990. És a dir, totes les facultats de gestió que no corresponguin al Consell General del poder judicial i que exerceix el Govern de l'Estat i que s'estengui en aquesta matèria també l'exercici de la potestat normativa. Totes aquestes facultats de gestió i la potestat normativa passa a mans de la Generalitat de Catalunya.

Una fórmula com aquesta permetrà anar cap a un règim de distribució general de funcions entre el Consell General del poder judicial i la Generalitat, limitant el paper de l'Administració central a intervencions de caràcter residual.

Es dona resposta a temes pendents i molt importants. El coneixement de la llengua i el dret per part de jutges i fiscals, com a requisit, no com a mèrit, com a requisit d'accés en els corresponents concursos de trasllats. La participació efectiva de la Generalitat en els concursos i oposicions. La competència legislativa sobre el personal no judicial, inclosos els secretaris judicials. I la creació per llei del Parlament de Catalunya dels cossos de funcionaris, acabant d'una vegada per sempre amb l'anacrònic caràcter de cossos nacionals.

D'altra banda, el projecte reforça les funcions d'unificació de doctrina i casacionals del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. Eleva, en molt, en aquest sentit, el sostre d'autogovern. El Tribunal Superior de Justícia de Catalunya serà l'última instància judicial. Propicia la descentralització del Govern del poder judicial, creant un consell de justícia desconcentrat, amb facultats pròpies i delegades, en tot allò que afecti la justícia a Catalunya. El president del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya és el

representant del poder judicial a Catalunya i es crea la figura del fiscal superior de Catalunya, també amb funcions pròpies i delegades.

I pel que fa a la planta i demarcació judicial, és a dir, les facultats per crear nous òrgans judicials a Catalunya es regula una fórmula més intensa i resistent. Més intensa i resistent per les competències de la Generalitat, i s'ha amplia mitjançant els mecanismes establerts a la disposició addicional tercera, article 150.2 de la Constitució espanyola, possibilitant l'assumpció d'aquestes competències via transferència de l'Estat. Aquesta regulació pretén un doble objectiu: harmonitzar l'Administració de Justícia amb les aspiracions d'autogovern de Catalunya i millorar l'eficàcia i l'eficiència del servei de la justícia, dins del respecte als principis constitucionals que regeixen el poder judicial i, molt especialment, els d'unitat, exclusivitat i independència.

És necessari, per tal que aquest contingut sigui una realitat, que es modifiquin en paral·lel les corresponents lleis orgàniques. I és en aquest sentit que es recorda la seva necessària reforma en la disposició addicional novena d'aquest projecte. També cal recordar que les propostes de reforma d'aquestes lleis ja estan elaborades, ja les tenim tots els grups parlamentaris, i està a punt de ser presentades en aquesta cambra, en forma de proposicions de llei a traslladar al Congrés de Diputats. Però també cal destacar, ara i en aquest moment, que el Govern de l'Estat, a través del Ministeri de Justícia, ha impulsat sengles avantprojectes de llei on retoca, de passada, alguns aspectes nuclears de la reforma estatutària, però simplement els retoca, cosa que ens obliga, almenys des del Grup Parlamentari de Convergència i Unió, a estar molt amatents a la seva tramitació quan arribi al Congrés. Aquestes propostes, les del Ministeri de Justícia, no responen ni a les necessitats de la justícia a Catalunya ni tampoc els seus continguts s'adiuen al que hem defensat a la Ponència. Torno a repetir, només retoca. El text del títol tercer del projecte d'Estatut és complet; el de les reformes del Govern de l'Estat són simplement un retoc.

Finalment dir que ens sentim satisfets per la regulació assolida en aquesta matèria, pels seus continguts, pel gruix de la regulació que conté i per la transcendència que

dóna el fet que el poder judicial i l'Administració de Justícia a Catalunya dediqui, en el text estatutari, un títol complet i independent.

Ara fa vint-i-sis anys que es va aprovar l'Estatut d'autonomia del 79; les expectatives en matèria de justícia a l'Estatut del 79 eren molt més àmplies de les que en la realitat, durant aquests vint-i-sis anys, hem aconseguit. Els problemes, d'on van venir? Els problemes van venir, primer, de la tardança en desenvolupar, en impulsar la primera Llei orgànica de 1985; el segon problema, i molt important, de la manca de voluntat política del Govern d'aleshores, del Govern de l'Estat, del Govern del PSOE. La Llei del 85 va retallar enormement aquestes competències, aquestes possibilitats que tenia la Generalitat per tenir aquestes competències. Les reformes posteriors també l'han retallada, a excepció una mica de la del 94, però la del 2000 va tornar a ser un retall important.

Per tant, és bo i és satisfactori que la major part dels grups d'aquesta cambra haguem arribat, al final, de l'elaboració d'aquest títol 3 amb un ampli consens, amb un ampli acord, però no s'acaba aquí. Aquesta és una primera fase. I, per tant, cal que les reformes posteriors siguin traslladades a Madrid amb el mateix consens i especialment, potser seria bo que els projectes impulsats, fins avui, pel ministre de Justícia esperin un temps sobre la taula abans de portar-los al Congrés de Diputats. No oblidin que és un simple retoc i nosaltres aquí no estem només per retocs.

Moltes gràcies.

El president

Perdó, rèpliques, senyora Comas?

La Sra. Comas d'Argemir i Cendra

Gràcies, senyor president. Bé, només volia destacar un aspecte que, per altra banda, també ha sigut assenyalat per altres diputats que m'han precedit, que és que aquest títol del Dictamen arriba a votació en el Ple amb un acord de quatre grups parlamentaris, de manera que no hi han esmenes que votem d'aquests quatre grups parlamentaris. Només hi haurà les esmenes del Partit Popular. I, en tot cas, s'ha posat de manifest, també, a les diferent intervencions, com els quatre grups que

estem avalant aquesta part del Dictamen partim del convenciment que allò que planteja aquesta part del Dictamen es mou en el marc constitucional, i no només perquè partim d'un convenciment com a diputats o diputades, sinó perquè, d'alguna manera, aquesta va ser l'anàlisi de l'Institut d'Estudis Autonòmics i també el dictamen del Consell Consultiu, i aquí d'una manera molt clara.

En canvi, l'argument del Partit Popular ha sigut, justament, el contrari d'aquest. Jo el que volia assenyalar, en aquest sentit, és tornar a recordar com el *libro blanco de la justicia* que es va fer l'any 97 i va ser fet pel mateix Consell General del poder judicial, en aquell moment governava el Partit Popular a l'Estat espanyol, presidia el Consell una persona com Javier Delgado que els que són del marc jurídic sabran, en tot cas, quin és els seus plantejaments. I en aquell moment el Consell, precisament, valorar la conveniència de descentralitzar el mateix òrgan de govern de la justícia, el mateix Consell. I és possible, i això és el que volia dir, que l'actual Consell General del poder judicial, amb la composició que té, declari, una part dels seus membres declari, pensin que és inconstitucional aquesta possibilitat de reforma, que el mateix Consell – insisteixo – havia recomanat fa uns anys, per l'actual composició d'aquest Consell.

Per tant, en tot cas, jo volia assenyalar les pròpies contradiccions del Partit Popular, o no contradiccions. Parteixen d'una concepció absolutament centralista de l'Estat, que en tot cas projecten en l'àmbit de la justícia. I nosaltres insistim, però no insistim nosaltres, sinó també els que, d'una manera especialitzada, han dictaminat sobre la constitucionalitat d'aquest títol, que no és incompatible en absolut la desconcentració de funcions del poder judicial i, a més a més, la necessitat de regular la col·laboració dels consells de justícia autonòmics amb el Consell General del poder judicial, amb el Consejo General, perquè, en definitiva, aquests consells de justícia, el nostre Consell de Justícia és, de fet, un òrgan d'aquest Consejo General concretat en el nostre àmbit autonòmic i això no trenca la unitat. Que ens agradaria una altra cosa? Això ja és una altra qüestió. Però des del marc constitucional això és impecable. I, en tot cas, doncs, efectivament, hem d'estar molt amatents a veure com el que hem defensat, el que votarem en aquest Parlament es correspon també amb la reforma de la Llei orgànica que s'està plantejant en aquests moments en el Ministeri de Justícia. Hem d'intentar, lògicament, que els dos projectes, com deia abans, convergeixin en una única

filosofia, però també en una única, en una mateixa concreció des del punt de vista legal d'allò que la Llei orgànica reformi, perquè, evidentment, nosaltres, des de Catalunya, estem dient, estem d'alguna manera, abans ho assenyalava també, no som subjectes passius de la voluntat de l'Estat. Estem també negociant amb l'Estat aquesta reforma i no només negociant-la sinó intentant influir-la i, per tant, liderar-la també.

Moltes gràcies.

El president

El senyor Montanya té la paraula.

El Sr. Montanya i Mías

Sí, gràcies, president. Molt breument, miri, il·lustre diputada, nosaltres els criteris del Consell General del poder judicial no els podem sotmetre, segons la seva composició ens agradi o ens agradi. Els criteris són uns i són únics, i sotmetre'ls al nostre grat i a la nostra consideració depenent de qui els forma i d'on vénen o deixen de vindre, doncs, creiem, seriosament, que aquest no és un plantejament seriós ni el que toca. I li dic respectuosament, amb el màxim de respecte i consideració. Ara, a partir d'allí, doncs, escolti'm, en la seua rèplica posa de manifest que, és clar, tot això que estem intentant aprovar, i que possiblement s'aprovarà o no demà, depèn que es modifiqui la Llei orgànica del poder judicial. Miri, escolti, elaborar un títol d'un estatut depenent de si l'Estat modifica, i en quin sentit modifica i com modifica una llei orgànica, doncs, nosaltres tampoc, honradament, no hi podem donar suport, perquè, escolti, això és fer la casa per la teulada. Així de clar. Escolti, anem primer a modificar la Llei orgànica del poder judicial, que aquesta Llei orgànica del poder judicial permeti una efectiva desconcentració d'òrgans, per exemple, fins i tot una descentralitat efectiva i, llavors, escolti, fem la feina a casa nostra. Però és que nosaltres els estem dient a casa dels altres quina feina han de fer i com l'han de fer, i després, sobre la base d'allò, farem o deixarem de fer. No, nosaltres primer fem aquí i després els diem «i, escolti'm, com que nosaltres hem fet aquesta feina o aquesta tasca aquí, al nostre Parlament, ara vostès han de modificar aquestes sèrie de lleis i, a més, ho han de modificar en aquest sentit». Home, escolti'm, doncs, nosaltres entenem, sincerament

Fitxer 6

...doncs aquest el debat, i que no és aquest, doncs, un títol que ha de merèixer o que ha de ser aprovat en aquest Parlament, tot i que –repetim, repetim– apostem per la desconcentració, però efectivament no per la desconcentració d'òrgans. Nosaltres volem.... I clar, i al fil de la intervenció del conseller Vallès, escolti, honorable conseller, és que nosaltres fil per randa hem seguit atentament la seva intervenció i la subscrivim pràcticament en un noranta per cent –en un noranta per cent. Estem efectivament per una justícia eficient, diligent, accessible, intel·ligible, com ha dit vostè i com ha fet palès i ha posat de manifest: per una bona i millor administració de justícia, pel progrés social i econòmica, és clar que sí que hi estem.

I apostem també per una justícia de proximitat, que no és com s'ha dit per paraules del diputat d'Esquerra Republicana: «Es queda aquí, allà hi ha sis-cents quilòmetres.» Escolti, los quilòmetres també hi són, del Jutjat de la Seu, del Jutjat de Tremp, del que no hi ha a Sort, del que no hi ha a Pont de Suert, etcètera. Vull dir que quan parlem de justícia de proximitat, també estem parlant d'altres coses que potser ara no entro en el debat, però és el del dur centralisme amb el que s'està expressant aquest govern tripartit. No cal fer sis-cents quilòmetres per anar a Madrid. Escolti'm, si es donen un tomb per Catalunya veuran que la justícia de proximitat és una ficció. A partir d'allí, escolti, tampoc es pot posar en dubte que des del nostre Grup Parlamentari, doncs, se'ns digui –se'ns digui– que nosaltres posem en dubte la potestat legislativa d'aquest Parlament.

Senyor Ridaó, és que el debat no és sobre el poder legislatiu, és sobre el poder executiu, ai!, sobre el poder judicial, i, per tant, estem parlant aquí del que estem parlant, i, per tant, no podem barrejar una cosa amb l'altra. A partir d'allí, escolti, nosaltres agafem l'article 104, agafem la clàusula subrogatòria i entenem que pel contingut i pel que vol ser aquesta clàusula subrogatòria no hi podem donar suport. I el senyor Ridaó s'escandalitzava, o deia que l'escandalitzava que nosaltres no poguéssim donar suport a aquest títol. Escolti, senyor Ridaó, no s'escandalitzi perquè hi hagi grups parlamentaris que pensen diferent que vostè, i que aposten per un

model de societat diferent. Això ho ha de començar a entendre que funcioni així, en democràcia, i que, per tant, nosaltres tenim tot el dret a expressar i a defensar el model de societat que volem i el model de poder judicial que volem i desitgem per al nostre país.

Gràcies.

El president

Senyor Vallès, pot intervenir per la rèplica.

El Sr. Vallès i Casadevall

Nosaltres no podem donar suport a les esmenes del Grup Popular. El text del projecte, des del nostre punt de vista, no contradiu la Constitució. No contradiu la Constitució i així ho abona gran part de la doctrina, de la mateixa jurisprudència el Tribunal Constitucional i el dictamen del Consell Consultiu al qual ens hem referit. El text que proposem no és inconstitucional. M'atreviria a dir que al contrari. Diem que el que el text fa és explorar, activar tot el potencial que ja contenia la Constitució de 1978 i l'Estatut de 1979: potenciar el que va ser esterilitzat per lleis posteriors.

És constitucional perquè res d'aquest projecte, del nostre projecte, afecta ni la unitat, ni la independència del poder judicial, perquè convé recordar, diguem, amb claredat, que els tribunals que actuen a Catalunya i que actuaran a Catalunya, els jutges, els magistrats, els fiscals, seguiran sent com són ara tribunals, jutges i fiscals de l'Estat, des del PSJ al passeig Lluís Companys fins al jutjat de pau del municipi més petit de Catalunya.

Cal aclarir, per tant, que no hi haurà, ens agradi o no ens agradi, diem que aquesta és una altra qüestió, no hi haurà una justícia autonòmica diferent de la justícia estatal com la que pot haver-hi i hi ha –hi ha– en els estats federals. La justícia serà sent justícia d'estat, tot i que la seva gestió intentem amb aquestes reformes que s'apropi a la societat on s'hi imparteix.

Rebutgem les esmenes –i ho dic amb tota cordialitat– perquè responen a un model diferent d'administració de la justícia. Compartim els objectius –vostè ho ha dit, i no

faria..., no fa falta gairebé dir-ho, però m'ha agradat que ho explicités–, compartim els objectius, però no compartim el model.

Nosaltres creiem que el model que defensem fa compatible la independència i la unitat de poder judicial amb una gestió eficient d'aquest servei públic. I les esmenes – ens sembla, i li dic amb tota..., en fi, amb tota franquesa–, les esmenes, en canvi, si fossin aprovades, serien un impediment per sortir del model tradicional que coneixem. Un model, que sota el pretext de la independència i la unitat del poder judicial ha construït una organització i una burocràcia centralitzades, sempre temptada i moltes vegades captiva de dinàmiques corporatives molt potent, que no és prou sensible a la diversitat de condicions i necessitats territorials, que està poc preparada i poc avesada a rendir comptes dels recursos que utilitza, un model que recela o resisteix la innovació i que no ha interioritzat, diguem-ho al final, perquè a mi em sembla tan greu la primera part del que he dit com això que diré ara, que no ha interioritzat que les comunitats autònomes són també estat.

I el resultat d'aquest model, al que retornaríem si aprovéssim les esmenes del Grup Popular, el tenim a la vista. Tot i la dedicació –insisteixo–, tot i la dedicació, la competència la bona disposició de molts dels seus professionals, gairebé m'atreviria a dir de la majoria dels seus professionals, el servei públic de l'Administració de justícia té –i vostè també estarà d'acord amb mi– una reputació de poca eficiència, de poca qualitat, sempre que es consulta l'opinió pública.

En una recent enquesta del Centre d'Investigacions Sociològiques, organisme estatal dependent de la Presidència del Govern de l'Estat, l'Administració de justícia és la que rep la pitjor valoració entre tretze serveis públics, la que rep la pitjor valoració entre tretze serveis públics.

Això és el que ens ha de preocupar als defensors de l'Estat, i particularment als defensors de l'estat social i democràtic de dret. Perquè una visió negativa de l'Administració de justícia, una visió negativa d'aquest servei públic, encara que sigui injustificada –encara que sigui injustificada–, que jo crec que en molts aspectes no ho és, constitueix una amenaça molt greu, un risc molt important per la pròpia existència de la democràcia i de la seva legitimitat.

El que està en qüestió amb aquesta reforma no és –com he dit més d'un cop–, no és ni la unitat ni la independència del poder judicial, i molt menys no és –com alguns diuen, no aquí a Catalunya, per sort, però fora de Catalunya–...

El president

Senyor Vallès...

El Sr. Vallès i Casadevall

...no és, tampoc, ni la seguretat jurídica, ni la unitat de l'Estat espanyol, almenys com alguns l'entenen. El que està en joc –i acabo, senyor president– és la possibilitat de la nostra societat per tenir una administració de justícia que li convé a la democràcia avançada del segle XXI, una democràcia avançada en la promoció i protecció de drets de tota mena per a tots els ciutadans i les ciutadanes, i per això, sentint-ho molt, tot i compartir els objectius, no donarem suport a les esmenes que ha presentat el Grup Popular.

Moltes gràcies, president; gràcies, senyores i senyors diputats.

El president

Doncs, cridem a votació.

(Pausa.)

Acabat el debat, doncs, sotmetrem a votació les esmenes del títol III del poder judicial a Catalunya.

Votarem, en primer lloc, les esmenes no recomanades del Grup Parlamentari del Partit Popular de Catalunya, que de fet són les úniques que queden en aquest títol, que van del número 162 al 195. És així?

Comença la votació.

Aquestes esmenes han estat rebutjades per 15 vots a favor i 120 vots en contra.

Atès que no hi ha esmenes recomanades ni textos transaccionals, passarem directament a la votació dels articles d'aquest títol, que són del 90 al 104.

Comença la votació d'aquests articles.

Han estat aprovats per 120 vots a favor i 15 en contra.

Farem seguidament la votació del conjunt del títol III del poder judicial a Catalunya.

Comença la votació.

El resultat d'aquesta votació ha estat 120 vots a favor, 15 vots en contra.